

АНАЛІЗ ДОХОДІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ ВІД ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ

МЕДВІДЬ Павло Андрійович
*студент 1-го курсу ОС Магістр
спеціальності «Геодезія і землеустрій»*

Науковий керівник
НОВАКОВСЬКА Ірина Олексіївна
*д.е.н., чл-кор. НААН,
професор кафедри
земельного кадастру
Національний університет
біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна,
novmailll@ukr.net*

Ключовою ланкою у фінансовій системі держави є місцеві бюджети, оскільки вони забезпечують фінансову базу для здійснення соціально-економічного розвитку територіальних громад. Одним із важливих джерел наповнення місцевих бюджетів є плата за землю, яка включає земельний податок та орендну плату за користування земельними ділянками.

Відповідно до статті 269 Податкового кодексу України, платниками плати за землю є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв), а також землекористувачі, яким надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування. Об'єктом оподаткування є земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні [1]. Плата за землю є стабільним і прогнозованим джерелом доходів, що сприяє формуванню фінансової самостійності громад. Це дозволяє забезпечувати фінансування місцевих програм і проектів, спрямованих на покращення інфраструктури, благоустрій територій, розвиток соціальної сфери, охорону довкілля тощо. Наприклад, у Зазимській сільській територіальній громаді у 2024 році надходження від плати за землю становили близько 18,9 млн грн, що вказує на значний відсоток від усіх доходів загального фонду бюджету громади і наголошує на важливості плати за землю для забезпечення фінансової стабільності та спроможності громади. [2].

Слід зазначити, що лівова частина надходжень від плати за землю спрямовується на розвиток інфраструктури: ремонт доріг, будівництво соціальних об'єктів, освітлення вулиць, забезпечення водопостачання та

водовідведення. Такі інвестиції в інфраструктуру сприяють поліпшенню умов життя населення, створенню сприятливого бізнес-клімату та залученню інвестицій у громаду. Так, у 2024 році на ремонт доріг у Зазимській громаді було спрямовано понад 4 млн грн, що дозволило провести капітальний ремонт кількох вулиць, у тому числі в селі Погреби. Також було виділено близько 1,5 млн грн на реконструкцію системи вуличного освітлення [3].

Кошти, отримані від плати за землю, також використовуються для фінансування соціальних програм, підтримки закладів освіти, культури, охорони здоров'я. Завдяки цим надходженням громади мають змогу покращувати якість освітніх та медичних послуг, забезпечувати соціальний захист вразливих верств населення. У 2023 році Зазимська громада спрямувала понад 3 млн грн на підтримку закладів освіти та культури, зокрема на ремонт приміщень навчальних закладів і забезпечення їх сучасним обладнанням [3].

Важливим аспектом є також раціональне використання земельних ресурсів. [4] Плата за землю стимулює землевласників і землекористувачів ефективно використовувати земельні ділянки, впроваджувати сучасні методи господарювання, запобігати деградації земель.

Однак, слід зазначити, що існують певні проблеми у сфері адміністрування плати за землю. Це, зокрема, недосконалість нормативно-правової бази, випадки ухилення від сплати, тіньове використання земель. Наприклад, у місті Києві було виявлено компанію, яка орендувала земельну ділянку площею понад 80 га за орендною платою, що була в п'ять разів меншою від передбаченої законодавством, що призвело до значних втрат місцевого бюджету. [5] Вирішення цих проблем сприятиме підвищенню надходжень до місцевих бюджетів і забезпечить стабільний розвиток громад.

Отже, доходи місцевих бюджетів від плати за землю мають значний вплив на соціально-економічний розвиток громад. Вони є фінансовим інструментом, який дозволяє органам місцевого самоврядування реалізовувати важливі проекти, покращувати якість життя населення, створювати умови для сталого розвитку територій.

Список використаних джерел:

9. Податковий кодекс України 02.12. р. № 2755-VI: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n6858>
10. Місцевий бюджет Зазимської сільської територіальної громади: URL: https://zotg.gov.ua/mist-byudzhet/?utm_source=chatgpt.com
11. Звіт про виконання бюджету за 9 місяців, Додаток 3: URL: <https://zotg.gov.ua/mist-byudzhet/dodatok-3-8/>
12. Новаковська І.О., Близнюк В.В., Береза О.В. Стале землекористування в умовах формування міських агломерацій: виклики та перспективи. Наукові інновації та передові технології. 2024. № 6(34). С. 928-941. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6\(34\)-928-941](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6(34)-928-941)

13. Бюро економічної безпеки України, 20. 01.2025 р.: URL:
https://esbu.gov.ua/news/ukhylenia-vid-splaty-maizhe-45-mln-hrn-podatniv-z-orendy-zemli-beb-skeruvalo-spravu-do-sudu?utm_source=chatgpt.com

УДК 528.4:355.422(1-81)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«GEOPOINT»

6-7 березня 2025 року

**PROCEEDINGS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

«GEOPOINT»

6-7 March 2025

Тези опубліковано в авторській редакції

*Автори матеріалів
НЕСУТЬ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ*

За точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей